

**Leksands kommun
Kommunrevisionen**

Till Kommunstyrelsen

Revisionsrapport granskning av delårsrapport per 2015-08-31

Kommunrevisionen har granskat den av kommunstyrelsen upprättade delårsrapporten per 2015-08-31. Den sammanfattande bedömningen är att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och rekommendationen nr 22, "Delårsrapport", från Rådet för kommunal redovisning.

Rapporten översändes härmed till kommunstyrelsen.

Leksand 2015-11-03

För kommunrevisionen
Kerstin Furöstan
Ordförande

Granskningsrapport

Granskning av delårsrapport 2015

Leksands kommun

*Helena Steffansson
Carlson
Pär Månsson
Johanna Kemppainen*

November 2015

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	2
2.4	Metod	3
3	Granskningsresultat	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	Resultatanalys	5
3.3	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	6
3.4	God ekonomisk hushållning	8
3.4.1	Finansiella mål	8
3.4.2	Mål för verksamheten	9

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2015-01-01 – 2015-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2015.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är 29,0 mnkr (33,4 mnkr), vilket är 4,3 mnkr lägre än motsvarande period föregående år. Innevarande års utfall innehåller då engångsintäkt om 6,8 mnkr. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 16,2 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- *Vi bedömer att delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.*
- *Vi bedömer att det finns förutsättningar att nå det finansiella målet, överskott om 2 % för planperioden, som kommunfullmäktige fastställt.*
- *Vi bedömer att samtliga verksamhetsmål som fullmäktige har fastställt följs upp för minst en eller flera indikatorer.*
- *Vi bedömer att en samlad bedömning över finansiella och verksamhetsmässiga mål lämnas.*
- *Vi konstaterar att verksamheternas nettokostnader gentemot budget 2015 prognostiseras ge ett underskott med -8,0 mnkr (-5,6 mnkr). Vi noterar att följsamheten gentemot budget försämrats något. Vi vill påtala att vi anser att det är av största vikt att den av kommunfullmäktige fastställda budgeten hålls.*

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22 samt god redovisningssed i övrigt
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2015-08-31 samt av resultatprognosen för året
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Rapporten är faktagranskad av personal på ekonomiavdelningen.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari till augusti. Resultatet för perioden uppgår till 29,0 mnkr.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse, finansiell och verksamhetsmässig måluppfyllelse samt kommunens och kommunkoncernens räkenskaper bestående av resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Förvaltningsberättelsen innehåller ekonomisk analys, prognos om framtiden, beskrivning av medarbetare, driftredovisning och investeringsredovisning. Som en del i förvaltningsberättelsen görs en beskrivning av de helägda kommunala bolagen Leksandsbostäder AB och Leksand Vatten AB där även deras prognos för helåret ingår. Ingen samlad beskrivning av respektive sektors verksamhet lämnas. Bedriven verksamhet kan i stället till del utläsas av målredovisningen.

Kommunens förväntade utveckling beskrivs kopplat till den finansiella analysen och under rubriken *Framtiden*. Bland annat lyfts att periodens utfall indikerar en negativ nettokostnadsutveckling samt att det finns en osäkerhet i omvärlden och beslut om utjämningsystemet. Detta kopplas till det pågående mål och budgetarbetet för 2016.

Driftredovisning omfattar periodens utfall och prognos för helåret jämfört med budget. Beskrivning med kortfattad kommentar lämnas över större budgetavvikelser inom respektive sektor och övriga verksamhet. Utfall i delåret för kommunens nämnder redovisas separat som en beskrivning inom driftredovisningen. Överförmyndarnämnden som lämnar en negativ prognos kommenteras särskilt.

Investeringsredovisning är ett separat avsnitt omfattande nettoinvesteringar för perioden (=upparbetat), budget, tilläggsanslag samt prognos. En kortfattad redogörelse i punktform lämnas. Redogörelsen beskriver projekt som inte kommer att färdigställas under året samt årets större investeringar.

Bedömning av finansiell och verksamhetsmässig måluppfyllelse redovisas i ett separat kapitel. Där redogör styrelsen för sin samlade bedömning avseende finansiella mål och verksamhetsmål för perioden samt prognos och analys.

Resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys samt redovisningsprinciper för kommunen samt sammanställd redovisning för kommunkoncernen Leksands kommun avslutar delårsrapporten. Jämförelsetal finns i enlighet med Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 22, *Delårsrapport*. Först redovisas kommunens räkenskaper och därefter kommunkoncernens jämte kommunens räkenskaper.

Under innevarande år pågår ett arbete med införande av mer kontinuerlig aktivering av anskaffningar för materiella anläggningstillgångar. För delårsperioden har tertial ett aktiverats maskinellt till anläggningsreskontra, medan för tertial två har årets aktiveringar och avskrivningar beräknats manuellt.

Under föregående år påbörjades införande av komponentredovisning av materiella anläggningstillgångar. Under 2014 komponentindelades fastigheter. I arbetet kvarstår införande av gator och vägar, vilket enligt plan skall färdigställas 2015.

Bedömning

I vår översiktliga granskning har det, *med reservation för arbetet med införande av komponentredovisning*, inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Vi bedömer att rapporteringsperioden januari till augusti är i överrensstämmelse med KRL där det regleras att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Vidare bedömer vi att årets resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys ger en rättvisande bild och är upprättad enligt god sed.

Vi bedömer att Leksands kommuns delårsrapport innehåller förvaltningsberättelse, balansräkning, resultaträkning och vissa andra upplysningar i enlighet med Rådets rekommendation nr 22.

Vi har granskat ett urval poster, bland annat periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten, och konstaterar att väsentliga poster har periodiserats korrekt.

3.2 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat om 16,2 mnkr, vilket är 6,2 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med +5,4 mnkr mot budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 0,2 mnkr högre än budget
- Finansnettot ligger i prognosen 0,7 mnkr bättre än budgeterat, framförallt de finansiella kostnaderna förväntas bli lägre än budget

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2015, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

Resultaträkning, tkr	Utfall delår 2014	Utfall delår 2015	Prognos 2015	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	115 389	114 278	180 857	- 1 725
Verksamhetens kostnader	- 570 698	- 596 178	- 923 422	- 7 388
Avskrivningar	- 28 790	- 25 022	- 41 200	6 500
Jämförelsestörande poster	3 400	7 963	7 963	7 963
Verksamhetens nettokostnader	- 480 699	- 498 959	- 775 802	5 350
Skatteintäkter	424 981	437 183	657 295	1 137
Generella statsbidrag och utjämnning	91 426	91 995	137 655	- 942
Finansiella intäkter	1 705	2 069	2 308	- 1 692
Finansiella kostnader	- 4 030	- 3 254	- 5 231	2 372
Årets resultat	33 383	29 034	16 225	6 225

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till 15,0 mnkr enligt prognosen för helåret. Sedan tidigare finns inga negativa resultat att återställa och den positiva prognosen föranleder därmed inget krav på återställande.

Bedömning

Vår bedömning är redovisning av resultaträkningen följer Rådet för kommunal redovisnings, rekommendation nr 22, *Delårsrapport*. Periodens utfall jämförs med föregående år motsvarande period. Upplysning lämnas om budget och prognos.

Räkenskaperna för kommunen presenteras först separat därefter följer den kommunala koncernens räkenskaper jämte kommunen.

Vi bedömer att en prognos om balanskravsresultat med utgångspunkt i helårsprognosen lämnas, vilket är i enlighet med gällande rekommendation från Rådet.

3.3 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Utfall, budget och prognosen för sektorernas driftredovisning 2015 visas i nedanstående tabell:

Driftredovisning per nämnd, mnkr	Utfall augusti	Budget 2015	Prognos helår	Budget avvikelser
Allmän sektor med politik	-97,8	-141,8	-138,4	3,4
Lärande och stöd	-211,7	-332,7	-335,7	-3,0
Vård och omsorg	-170,3	-257,6	-265,1	-7,5
Samhällsbyggnad	-17,7	-24,4	-25,3	-0,9
Summa	-497,5	-756,5	-764,5	-8,0
Avyttr.Anläggningstillgångar	1,2	0,0	1,2	1,2
Kapitalkostnader	10,2	15,1	15,1	0,0
Löneomkostn/Pris-,Lönekom p, pensioner	-13,0	-39,8	-27,7	12,1
Verksamhetens Nettokostnader	-499,1	-781,2	-775,9	5,3
Finansiering				
Skatter och bidrag	529,2	794,8	795,0	0,2
Finansnetto	-1,1	-3,6	-2,9	0,7
Finansiering	528,1	791,2	792,1	0,9
Årets resultat	29,0	10,0	16,2	6,2

Avvikelsen i prognosen mot budget är negativ för Leksand kommuns sektorer, totalt -8,0 mnkr (fg år -5,6 mnkr).

Vård och omsorg som har den största avvikelser jämfört med budget om -7,5 mnkr (fg år -2,5 mnkr). Årets förklaring till den negativa avvikelser är främst personalkostnader. Dels ökade personalkostnader för särskilda vårdbehov/ slutenvård inom särskilt boende och HSR, dels ökade kostnader för vikarier och introduktionstid för ny personal inom hemtjänsten. Föregående år angavs i delårsrapporten, för 2014 års prognoserade underskott, att åtgärder hade vidtagits för att minska underskottet och att tendensen är fortsatt positiv. Motsvarande analys eller beskrivning av vidtagna åtgärder saknas i delårsrapporten 2015.

Lärande och stöd prognostiserar ett underskott mot budget med -3,0 mnkr (fg år -2,1 mnkr). Förklaringen som lämnas är beräknade negativa avvikelser för interkommunala ersättningar inom gymnasiet. Därtill högre ersättningar för fristående förskolor samt högre personalkostnader för både gymnasiet, förskolan och grundskolan.

Allmän sektor med politik prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 3,0 mnkr. Inom sektorn finns ökade kostnader för kollektivtrafik och ökade kostnader för ishallshyra. Positiva avvikelser som uppväger detta är att kostnader för Leksandsbostäders förvaltningsuppdrag som förväntas bli lägre än budget samt att *verksamhet och service* har lägre personalkostnader än budget. Med anledning av införande av komponentredovisning på materiella anläggningstillgångar får sektorn även en positiv resultat effekt.

Vi konstaterar att verksamheternas nettokostnader gentemot budget 2015 prognostiserar att ge ett underskott med -8,0 mnkr (-5,6 mnkr). Föregående år noterade vi att följsamheten gentemot budget förbättras. Innevarande år noterar vi att följsamheten försämrats något. Vi vill därför påtala att vi anser att det är av största vikt att den av kommunfullmäktige fastställda budgeten hålls.

3.4 God ekonomisk hushållning

Delårsrapporten i Leksands kommun inleds med beskrivning av kommunens vision 2025. Visionen följs av femton mål för förvaltningen som fullmäktige fastställt i *Mål och budget 2015-2017*:

1. Bygga fler bostäder – främst lägenheter – för både unga och äldre.
2. Ökat fokus på de särskilt utsattas sociala situation.
3. Ökat fokus på att utveckla barns intresse för skriftspråk, kommunikation och läsning i förskolan.
4. Ha ännu bättre måluppfyllelse hos eleverna i våra skolor.
5. Verka för ännu friskare barn och unga genom t.ex. projektet ”Friskare barn”.
6. Arbeta för att skapa en Kulturskola.
7. Fortsätta vara en av landets främsta sport- och friluftskommuner.
8. Öka nöjdheten med maten i våra verksamheter – särskilt hos de äldre.
9. Fortsatt arbete med att erbjuda våra medarbetare heltid.
10. Utveckla och förenkla medborgarnas kontakter med kommunen.
11. Verka för minskad användning av kemikalier – särskilt i förskolorna.
12. Fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägar.
13. Tillhöra den övre kvartilen i Svenskt Näringslivs ranking av näringslivsklimat.
14. Öppnare landskap i samarbete med byar, företagare och fastighetsägare.
15. Verka för utbyggnad av bredband/fiber i kommunen.

Under avsnittet *god ekonomisk hushållning* redovisas kommunens finansiella mål. I kapitlet *Bedömning av finansiell och verksamhetsmässig måluppfyllelse* ges en samlad bedömning av den finansiella måluppfyllelsen. För verksamhetsmålen ges samlad prognos att merparten kommer helt eller delvis uppfyllas under året. I prognosen lyfts sju indikatorer kopplat till sex mål fram som visar största bristerna.

3.4.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en avstämning mot kommunens finansiella mål som framgår av fullmäktiges beslut i samband med beslut om *Mål och Budget 2015-2017* (KF § 29, 2014-11-24).

Kommunens finansiella mål fastslogs inför budget 2009 i *Leksands Mål och Budget åren 2009-2011* och lyder att överskottet i genomsnitt under fem år ska vara minst 3 % för kommunen. Årsgenomsnittet utgörs av planperioden samt förgående två års utfall. För planperioden och året 2015 har fullmäktige fastställt, ett tillfälligt, lägre överskottsmål. Målet är fastställt till 2 % av skatter och bidrag.

I fastställd budget 2015-2017 är budgeterat ekonomiskt överskott (årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag) 1,3 % för året 2015. Totalt för planperioden är beslutat överskott 1,7 % av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Årets prognostiserade resultat motsvarar ett överskott på 2,0 % av skatter och bidrag. Det ger ett genomsnitt för perioden (2013-2017) på 2,8 % (fg år 1,8 %).

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att de finansiella målen kommer att kunna uppnås, under förutsättning att prognostiserat resultat uppfylls.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på, att prognostiserat resultat är förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2015. Med prognostiserat resultat uppnås det justerade resultatmålet (>2 %) för perioden 2013-2017. För planperioden 2015-2017 prognostiseras motsvarande ett överskott överstigande målet (>2 %).

3.4.2 Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har fastställt mål för planperioden 2015-2017 innehållande femton verksamhetsmål. Kommunledningen har fördelat och beslutat om indikatorer, målnivåer och nyckeltal för respektive sektor kopplat till av fullmäktige fastställda mål. Dessa indikatorer för verksamheten beskrivs och utvärderas per sektor och övergripande mål i delårsrapporten. Den verksamhetsmässiga måluppfyllelsen redovisas per indikator med beskrivning vilka aktiviteter som genomförts till och med augusti, vilka aktiviteter som planeras, prognos för året 2015 samt kommentarer om målet inte kan nås.

Vi konstaterar att samtliga mål som fullmäktige fastställt följs upp för minst en indikator i delårsrapporten.

Vi konstaterar att styrelsen avger en samlad bedömning huruvida målen för god ekonomisk hushållning uppnås. Styrelsens bedömning är att merparten kommer uppfyllas helt eller delvis. I prognosen lyfts sju indikatorer kopplat till sex mål som visar största bristerna.

Bedömning

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att merparten av målen för verksamheten helt eller delvis uppfylls under året.

Vår bedömning är att målredovisningen ger en samlad bild av verksamheten och spårbarheten till fullmäktiges fastställda mål finns. Vi bedömer sammantaget att det går att få en helhetsbild av måluppfyllelsen.

2015-11-03

Pär Månsson
Projektledare

Helena Steffansson Carlson
Uppdragsledare